

RELAȚII MILITARE ROMÂNNO-BULGARO-SOVIETICE LA MIJLOCUL ANILOR '60

Căpitan PETRE OPRÎȘ

Timp de patru decenii și jumătate, România s-a aflat, alături de alte state din Europa Centrală și de Est, în sfera de influență sovietică și a adoptat forțat un nou sistem de valori, diferit de cel tradițional, românesc. În numele ideologiei comuniste, prezentată de organele de propagandă și agitație ca un adevărat panaceu universal - capabilă să rezolve cele mai grele probleme ale omenirii fără să facă apel la legile democrației "burgheze" și la religie -, au suferit milioane de oameni. Dorința liderilor comuniști de a conduce "masele populare" a fost considerată legitimă de aceștia deși, de cele mai multe ori, această legitimitate nu era recunoscută în intimitatea gândurilor de cei agresați zilnic de tarele sistemului. Tăcerea s-a așternut o dată cu cortina de fier peste jumătatea estică a Europei, iar celor care s-au împotrivit noului regim politic, impus de Stalin popoarelor aflate pe "teritoriul-carantină" al Uniunii Sovietice, li s-a hărăzit o soartă cumplită. Sadismul de care au dat dovadă organele de represiune comuniste a depășit orice limită, trecerea în lumea umbrelor constituind pentru mulți opozanți ai sistemului, lideri ai societății sau simpli necunoscuți, o adevărată izbăvire.

Această atmosferă de coșmar a afectat și armata regală română. Conform preceptelor vremii, invocate frenetic de "profeții" comuniștilor români - care se declarau, culmea, atei până în măduva oaselor - și indicațiilor venite de la Kremlin, liderii militarilor au fost epurați și trimiși sub diferite pretexte să putrezească în închisori. Pentru a-și impune propriile dogme, ministrul Apărării Naționale, generalul Emil Bodnăraș, instalat în funcție cu câteva zile înainte de abdicarea regelui Mihai I, a considerat că metoda cea mai sigură de reorganizare a armatei române era înlăturarea rapidă și definitivă din structurile acesteia a cadrelor militare devotate vechiului regim. Însă comuniștii români nu s-au limitat doar la trecerea militarilor respectivi în rezervă sau în retragere, ci au trecut la exterminarea lor fizică și la terfelirea memoriei celor care s-au jertfit pentru patrie. Cinici, reprezentanții noii puteri au înlocuit în anii '50 -'60 compensațiile și pensiile pe care erau obligați să le acorde martirilor armatei române cu ciomagul torționarilor.

Există multe mărturii ale unor foști demnitari comuniști prin care s-a încercat cosmetizarea realității din România după plecarea trupelor sovietice din țară, în 1958. Spun *plecarea* și nu *retragerea* deoarece atunci a avut loc practic o redislocare de mari unități sovietice pe întregul front de sud al Organizației Tratatului de la Varșovia, fără să fie slăbită în vreun fel capacitatea de ripostă rapidă și eficiența Forțelor Armate Unite. Potentații regimului comunist de atunci din România au căutat să câștige popularitate lansând ideea că, de fapt, ei sunt cei care l-au convins pe Hrușciiov să nu mai mențină trupe de ocupație în țara noastră. Desigur, este posibil să fi încercat așa ceva, dar Kremlinul a fost cel care a hotărât în detaliu când și cum urma să se procedeze în acest caz. Hrușciiov și comandanții Armatei Roșii nu erau nici sentimentali și nici candidi când se puneau problema menținerii unei presiuni militare constante împotriva inamicului lor declarat: N.A.T.O. Ei știau ce înseamnă

un război, iar regimul de la București era obligat pur și simplu să se supună ordinelor venite de la Moscova. România era membră a Organizației Tratatului de la Varșovia, nu avea graniță comună cu nici un stat din cadrul Alianței Nord-Atlantice - deci nu putea să primească un presupus ajutor militar masiv din partea Occidentului fără să riște distrugerea sa totală ca stat -, iar liderii Partidului Muncitoresc Român erau interesați să mențină în România orientarea ideologică pe care și-au însușit-o de la sovietici pentru a rămâne la putere.

Nu a existat o putere militară care să forțeze trupele Armatei Roșii să se retragă din România. Acestea au plecat pur și simplu, conform ordinului dat de Kremlin, dar se puteau întoarce oricând dacă interesele sovietice din Peninsula Balcanică erau periclitate. Mai mult decât atât, liderii români utilizau de multă vreme în discursurile lor termenul de "ajutor frățesc" și erau conștienți de faptul că Moscova ar fi "acordat sprijin" Republicii Populare Române imediat ce ar fi sesizat cel mai mic pericol "contrarevoluționar".

Regimul de la București s-a văzut obligat în scurt timp să aloce fonduri mult mai mari pentru scopuri militare în așa fel încât să-și poată îndeplini sarcinile pe care le avea în cadrul Organizației Tratatului de la Varșovia, suplinind astfel forța unităților sovietice care au staționat pe teritoriul românesc până în anul 1958. Manifestările de solidaritate organizate de comuniștii români pentru militarii sovietici care plecau au intrat în categoria "circ la scară națională", drept urmare a ipocriziei de care au dat dovadă conducătorii celor două state.

Gheorghiu-Dej & comp. și-au permis, după plecarea Armatei Roșii, să pună perdele și glastre cu flori la ferestre, iar gratiile lagărului din care făcea parte și România au fost poleite încetul cu încetul, însă au rămas la fel de solide ca până atunci. Prin Direcția Superioară Politică a Armatei - organism creat cu zece ani în urmă, în octombrie 1948, pentru a îndeplini atât atribuțiile unei instituții militare, cât și pe cele ale unui for superior de partid - s-a transmis la unități ordinul privind alcătuirea unui plan tematic nou, care viza reconsiderarea activității de educare patriotică a militarilor. Dogmele comuniste au fost îmbrăcate într-o haină națională și așa au reapărut punctele muzeistice din unitățile și marile unități ale armatei, "Albumul unității", monumentele închinatelor memoriei ostașilor români participanți la războiul antihitlerist. De asemenea, s-a schimbat ziua de sărbătorire a armatei române, 2 octombrie - care marca înființarea oficială, în anul 1943, a Diviziei "Tudor Vladimirescu" pe teritoriul Uniunii Sovietice - , în favoarea datei de 25 octombrie.

Înapoierea industrială evidentă a țării și greutățile cu care se confrunta regimul lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, în încercarea de a reduce dependența economică a statului român față de Moscova, l-au determinat pe liderul Partidului Muncitoresc Român să fie mult mai atent la relațiile sale cu Occidentul. Dacă pe plan militar România era membră a Organizației Tratatului de la Varșovia (O.T.V.), fiind obligată să-și îndeplinească angajamentele luate, pe plan economic s-a conturat o soluție de compromis: procurarea de tehnologie și utilaje moderne din Vest și câștigarea unei relative independențe economice în cadrul CAER. Bineînțeles că Moscova nu a întârziat să riposteze, însă a dovedit uneori flexibilitate în abordarea problemei deoarece și industria sovietică se moderniza mai repede dacă românii le "împrumutau" câteva din instalațiile cumpărate din Occident.

Pentru a nu pierde totuși controlul pieții românești, Kremlinul a făcut mereu presiuni asupra Bucureștiului pentru a urma "lumina care vine de la Răsărit". Tensiunile s-au acumulat treptat, iar demnitarii români au început să fie vexați de tutela umilitoare de acum pe care Moscova dorea să o mențină cu orice preț.

Aceste nemulțumiri au început să se manifeste și în armata română, mai întâi în legătură cu implicarea consilierilor militari sovietici în actul de luare a deciziilor importante, apoi relativ la promovarea ofițerilor români care studiaseră în institutele militare din URSS, sau a celor care se căsătoriseră cu cetățene sovietice. Declarația din aprilie 1964 a Partidului Muncitoresc Român și publicarea în iunie 1964 a răspunsului liderilor de la București la Planul Valev au constituit tot atâtea prilejuri folosite de militarii români pentru exprimarea deschisă a opiniilor în legătură cu impasul în care se găseau în relațiile lor cu aliații din cadrul O.T.V. și în special cu comandanții armatei sovietice.

Disputele dintre conducătorii militari ai alianței s-au făcut simțite la eșaloanele inferioare în cursul desfășurării unor aplicații comune. Neînțelegerile ivite au fost semnalate în documentele întocmite după derularea activităților respective, o parte a rapoartelor de acest gen fiind înaintate secretarului Consiliului Politic Superior al Forțelor Armate (până în 1964, Direcția Superioară Politică a Armatei).

Un document declasificat recent de Arhivele Militare Române ne oferă câteva din secretele "colaborării fructuoase" româno-bulgaro-sovietice în cursul pregătirii documentelor aplicației de cooperare de transmisiuni ce urma să se desfășoare în Marea Neagră în perioada 8-11 martie 1965.¹ Totodată, este dezvăluită imaginea pe care militarii bulgari și-o formaseră în legătură cu orientarea politică a regimului de la București, cu o lună de zile înainte de decesul liderului P.M.R., Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Chiar de la începutul raportului se poate constata starea de animozitate care exista în relațiile dintre comandamentul sovietic și cel român. Trecând peste aspectele protocolare, care nu au reușit să-i impresioneze prea mult pe oaspeții veniți din România, se remarcă poziția avută de viceamiralul Cernobai în legătură cu "problema Flotei comune". Marinarii români au contestat hotărârea comandantului aplicației de a considera că flota militară a României face parte integrantă dintr-o structură militară internațională, subordonându-se implicit unor comandanți străini.

Această împotrivire urma linia politică indicată de regimul de la București și avea în vedere afirmarea autonomiei sale în cadrul Organizației Tratatului de la Varșovia. Consecințele negative pentru România ale actului pe care Gheorghe Gheorghiu-Dej l-a semnat în capitala Poloniei la 14 mai 1955 deveniseră evidente după aproape 10 ani. Liderul român a folosit diferite tertipuri pentru a rezolva din interiorul sistemului comunist problema subordonării armatei române unei structuri militare create și comandate de mareșalii Uniunii Sovietice, iar unul dintre acestea a fost și contestarea principiului comenzii unice în cadrul alianței din care România făcea parte. Această poziție a fost interpretată la Moscova ca o încercare de derobare a Bucureștiului față de angajamentele pe care și le-a asumat la Varșovia și de o distrugere a unității blocului statelor comuniste din Europa. Iar în disputele pe care Kremlinul le avea cu Pekinul în legătură cu conducerea mișcării comuniste

internaționale, Gheorghe Gheorghiu-Dej nu i-a sprijinit pe sovietici, fapt ce i-a nemulțumit profund pe aceștia și a generat noi suspiciuni legate de adevăratele intenții ale liderului român.

În altă ordine de idei, militarii români au raportat despre afirmațiile făcute de căpitanul de rangul 3 Docev la Sevastopol. Acesta a amintit de poziția exprimată de un căpitan de rangul 1 sovietic cu un an în urmă în legătură cu construirea combinatului siderurgic de la Galați și cu zăcămintele de fier existente în Dobrogea. Se pare că ofițerul sovietic ar fi încercat să trezească un sentiment de invidie colegilor săi bulgari laudând "capra" românilor.

Realitatea era, însă, cu totul alta. În calitate sa de vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Gheorghe Gaston Marin a primit în 1962 însărcinarea de a coordona activitatea Ministerului Metalurgiei și, în mod deosebit, de a construi combinatul de la Galați. Acesta a relatat în cartea sa de memorii despre motivele care au determinat realizarea acelui obiectiv industrial la Galați: "*aprovizionarea directă pe Dunăre cu materii prime, transport pe cale ferată, cu linie directă din U.R.S.S. a minereului de la Krivoi Rog (din Ucraina - n.red.) și a coșului sau a cărbunelui cocsificabil din Donbas (...)*".² Iar faptele demonstrează astăzi, după un interval de aproape 30 de ani, că zăcămintele de fier din Dobrogea la care se referea ofițerul sovietic nu constituiau o sursă importantă de aprovizionare pentru furnalele de la Galați.

Pe de altă parte, prelucrarea militarilor bulgari de către organele lor de partid în legătură cu politica adoptată de România - de realizare a unor obiective industriale cu ajutorul tehnologiilor obținute din statele capitaliste dezvoltate - se baza pe informații exacte. Guvernul de la București nu respecta "sugestiile" venite de la Kremlin, colaborând cu "inamicul" pentru a avea o industrie modernă. Așa a fost! De exemplu, pentru combinatul de la Galați a fost achiziționat din Franța un laminor de tablă groasă, din R.F.Germania au fost cumpărate cea mai mare parte a oțelăriei Linz-Donawitz, laminorul de benzi la rece și instalația de zincare și cositorire, o fabrică de oxigen pentru oțelărie a sosit din Marea Britanie, iar laminorul sleabing și laminorul de benzi la cald au fost livrate de... sovietici.³

În concluzie, se poate spune că linia politică adoptată de Gheorghe Gheorghiu-Dej în ultimii săi ani a generat multe probleme la Kremlin. Spiritul de frondă dovedit de demnitarii și de militari români în relațiile cu Moscova a rămas, însă, înțepenit în principalele canoane ideologice comuniste. Este evidentă intenția celor care se aflau la putere în acel moment de a nu mai da socoteală pentru faptele lor în fața unor străini, dar sistemul politic, economic și ideologic de tip sovietic a fost menținut în România, chiar dacă pe alocuri s-au făcut mici retușuri de imagine, cu caracter pronunțat propagandistic.

NOTE:

1. Arhivele Militare Române, Fond microfilme, rola P II 5.1389, c.494-498.
2. Gheorghe Gaston Marin, *În serviciul României lui Gheorghiu-Dej. Însemnări din viață*, Editura Evenimentul Românesc, București, 2000, p. 168-171.
3. *Ibidem*, p. 170.

Republica Populară Română
MINISTERUL FORTELOR ARMATE
COMANDAMENTUL MARINEI MILITARE
Nr. A.B. 038
din 23.02.1965

SECRET
Exemplar unic
S.C.68

SECRETARULUI CONSILIULUI POLITIC SUPERIOR AL
FORTELOR ARMATE ALE R.P.R.

În perioada 15.02.1965-18.02.1965 la Statul Major al Flotei Mării Negre a URSS (Sevastopol) a avut loc întocmirea documentelor aplicației de cooperare cu transmisiuni din luna martie 1965.

La această activitate au participat: ofițeri din Statul Major al Flotei Mării Negre a URSS, doi ofițeri din partea Statului Major al Flotei Militare a R.P.R. (Cpt. Rg.1 Negoită Ion și Cpt. Rg.1 Negoescu Mircea) și doi ofițeri din partea Statului Major al Flotei Maritime Militare a R.P. Bulgaria (Cpt. Rg. 3 Tomov și Cpt. Rg.3 Docev).

Așa cum au raportat cei doi ofițeri din Statul Major al C.M.M., atitudinea sovieticilor față de ei a avut două aspecte:

- Primul aspect, cel formal, protocolar, a fost schimbat, în sensul, că spre deosebire de felul cum au fost primiți în luna ianuarie a.c. de această dată au manifestat față de ei o atenție deosebită (chiar exagerat de atenți au fost). Exemplu:

- La intrarea navei noastre în rada Sevastopol au fost întâmpinați de o vedetă a serviciului de radă, care i-a condus la locul de acostare.
- La cheu au fost întâmpinați de un ofițer din Statul Major al Flotei (Cpt. Rg. 1 Guleaev).
- Pentru deplasări de serviciu li s-a pus la dispoziție un autoturism "Volga".
- La plecare toate navele aflate în apropierea navei noastre, cât și posturile de radă au ridicat pavilioane, urîndu-i "DRUM BUN" (asemenea lucruri, ei nu au mai făcut de prin anul 1955).

- În ceea ce privește cel de-al doilea aspect, aspectul de fond, nu s-a schimbat cu nimic.

Ridică din nou problema "Flotei comune". Atunci când li s-a cerut să renunțe la acest termen întrucât nu-i just, ei au afirmat că aceasta este o hotărîre a C.F.A.U.

Legat de aceasta este și problema conducerii, pe care de asemenea o ridică altfel de cum s-a stabilit.

În luna ianuarie a.c. (cînd contraamiralul Bogdan Victor a fost la Sevastopol) s-a stabilit ca aplicațiile comune să fie conduse de direcții compuse din reprezentanți ai flotelor

care cooperează. De asemenea, s-a stabilit ca bilanțul (critica) aplicației să se facă separat, fiecare comandant, la flota respectivă, fără participanți din partea celorlalte flote cu care s-a cooperat.

De această dată (în februarie), nu au mai ținut cont de cele stabilite și, însuși Viceamiralul Cernobai, a afirmat următoarele: "Critica va fi făcută de șeful de stat major al flotei respective, iar eu, vreți sau nu vreți Dvs., voi trage concluziile, deoarece în calitate de conducător al aplicației am această obligație".

La obiecțiunile ofițerilor noștri, Cernobai a adăugat că la bilanțul nostru, putem să facem referiri critice și la adresa direcției aplicației. Ceva mai mult, a precizat că la noi va veni cu o zi înainte de bilanț, pentru a asista la dinamica aplicației.

În această situație, ofițerii noștri au propus ca și șeful nostru de Stat Major să participe la bilanțul ce se va face la Sevastopol de către sovietici. La aceasta, ei au început să motiveze că nu se poate, deoarece paralel cu aplicația de cooperare, ei vor mai executa și alte activități, a căror critică se va face împreună cu forțele care cooperează.

O altă problemă stabilită în ianuarie și pe care nu o mai respectă în prezent, o constituie schimbul de grupe operative.

De această dată, au insistat foarte mult ca să se trimită asemenea grupe.

Alte probleme

În discuții particulare, Cpt. Rg.1 Krivțov (șeful Transmisiunilor Statului Major) a afirmat față de Cpt. Rg. 1 Negoită Ion: "Conducătorii sînt conducători, iar noi ca membri de partid, a două partide comuniste să fim și să rămînem prieteni. Nu vezi că conducătorii au fost și nu mai sînt, se schimbă ?" (aluzie a făcut la Hrușcirov).

În continuare a afirmat: "La noi s-au schimbat conducătorii, dar lucrurile nu s-au schimbat" și mai departe, referindu-se la linia oficială care li s-a prelucrat, a afirmat: "Voi românii nu vreți să recunoașteți că odată cu schimbarea conducătorului s-au schimbat și lucrurile".

Tot din discuția cu acest ofițer a reieșit că ei sunt prelucrați în sensul că noi nu sîntem marxiști-leniniști, deoarece Marx și Lenin au formulat teoria necesității specializării pe ramuri ale industriei, iar noi sîntem împotriva. A folosit în discuție exemplul statelor capitaliste, care și-au specializat ramurile industriei, iar în prezent fiecare țară capitalistă produce acel produs în care s-a specializat.

Mai pregnant reiese că sînt prelucrați cu regularitate și din următoarea afirmație, a susnumitului ofițer (Cpt. Rg.1 Krivțov): "Voi românii cochetăți pe de o parte cu chinezii, iar pe de alta cu americanii".

Din relatările și părerile personale ale ofițerilor noștri în urma discuțiilor cu cei doi ofițeri bulgari, reiese (sic!) că bulgarii ori au început să aibă puncte de vedere diferite de cele ale sovieticilor, ori au încercat să pună problemele provocator față de ofițerii noștri.

De exemplu, Cpt. Rg. 3 Docev a afirmat că sovieticii și-au bătut joc de ei, pentru că atunci cînd a fost Hrușcirov la Sofia (ultima dată) în momentul cînd trebuia să se deschidă

mitingul cu ocazia vizitei, în timp ce radiodifuziunea făcuse legătura și se putea asculta în întreaga țară, s-a auzit cum Hrușciiov țipa la Jivkov, ca să dea ziariștii afară, ce vor să stea alături de el ?

A mai afirmat că "Tratatul de la Varșovia nu-i decît o ficțiune constituit (sic!), ca rușii să poată comanda".

Într-o altă discuție, Cpt. Rg. 3 Tomov a spus că la ei s-au prelucrat 4 probleme cu privire la politica partidului și statului nostru, și anume:

1. Că am fi vîndut petrol Flotei a 6-a americane;
2. Că nu am fost de acord să primim ajutorul dezinteresat al rușilor și în schimb am cerut ajutor țărilor capitaliste pentru construirea anumitor obiective economice în țara noastră;
3. Că, împreună cu chinezii, vrem să facem o spărtură în cadrul lagărului socialist;
4. Că noi suntem bogați și nu vrem să ajutăm și pe alții; că noi am avut o conducere care s-a orientat just încă de la început și cu bogățiile pe care le avem am reușit să ne dezvoltăm mai mult și mai repede decît alte țări socialiste.

Cînd i s-a răspuns, la prima problemă, că noi facem comerț cu țările capitaliste în măsura în care este avantajos pentru noi, iar dacă aceste țări folosesc și în armată ce cumpără de la noi, aceasta este problema lor internă, respectivul ofițer a afirmat: "În fond și rușii vînd petrol italienilor, care la rîndul lor aprovizionează navele flotei a 6-a".

A mai arătat că un Cpt. Rg. 1 sovietic, al cărui nume nu l-a dat, care a fost la ei în anul 1964, a deschis o asemenea discuție: "Romîni au descoperit minereu de fier în Dobrogea și datorită acestui lucru ei construiesc combinatul metalurgic de la Galați. Dacă Dobrogea ar fi fost la voi, desigur că voi ați fi construit un asemenea combinat".

Unul din ofițerii noștri (Cpt.Rg.1 Negoită) a relatat următorul incident, petrecut în holul unui hotel, între cei doi ofițeri bulgari și un Lt.col. sovietic, care se afla acolo împreună cu un grup de civili.

Întrucît ofițerilor bulgari nu li se rezervaseră locuri la hotel (nu li s-a acordat nici o atenție din acest punct de vedere) aceștia s-au certat cu directorul hotelului pînă ce au obținut o cameră.

Lt.col. sovietic care a auzit cearta dintre cei de mai sus s-a apropiat de ofițerii bulgari adresîndu-se cu următoarele cuvinte: "Ce nu v-ați săturat, că vă dăm de toate".

La aceste cuvinte, unul din bulgari, "care era sub influența băuturii", a afirmat: "Bulgaria vă ține cu zarzavat, vă dăm tot ce producem, iar noi am cumpărat brînză, ouăle și untul pe cartelă".

Ofițerul sovietic a răspuns în felul următor: "Ce zarzavat, ce brînză, noi v-am eliberat și de turci, v-am eliberat și de nemți, v-am construit și industrie și tot nu sînteți recunoscători ?"

Faptul că bulgarii ar fi început să aibă în unele probleme păreri diferite, prin prisma următorului fapt, s-ar confirma: Cpt.Rg.1 Guleaev, ofițer operator în Secția operații, a Statului Major al Flotei Mării Negre a URSS a afirmat față de ofițerii noștri cu privire la cei bulgari următoarele: "Uite au venit și bulgarii, au trimis doi oameni iresponsabili".

O altă problemă raportată de ofițerii noștri.

Deplasându-se împreună cu ofițerii bulgari de la hotelul în care locuiau aceștia (era după căderea serii), au fost solicitați de cineva, care nu se distingea bine din cauza întunericului, cu următoarele cuvinte: "Hei marinari, arătați-mi și mie orașul".

Neprimind nici un răspuns, cel în cauză s-a apropiat de grupul de ofițeri (români și bulgari) și luînd de braț pe un bulgar, l-a întrebat din nou: "Nu-mi arătați și mie orașul?". La aceasta ofițerul bulgar a răspuns: "Eu sînt bulgar, iar ei romîni, nu cunoaștem orașul". La auzul acestui răspuns a exclamat: "Fraților, hai cu mine, însă fără politică".

Acesta era generalul maior de aviație Ogorkov, fostul comandant al diviziei de aviație de la Odesa, în prezent locțiitorul comandantului aviației regiunii Kiev.

În discuția cu ofițerii noștri a afirmat că cunoaște multe persoane din conducerea aviației noastre și chiar pe tov. general-locotenent Ioniță (a pronunțat numele multor ofițeri din aviație).

Ofițerii noștri au reținut din discuțiile cu ofițerii sovietici, că majoritatea dintre aceștia cînd începeau să discute îi avertizau: "Fără politică", ceea ce denotă o prelucrare a acestora.

De asemenea, din discuțiile cu ofițerii bulgari, am reținut aspectul că aproape toți ofițerii bulgari (despre care au întrebat) care au fost căsătoriți cu cetățene sovietice au divorțat.

SECRETARUL CONSILIULUI POLITIC AL C.M.M.

Cpt.Rg.1

(ss) Marin Vasile

Nr. 53/23.02.1965

Arhivele Militare Române, Fond microfilme, rola P II 5.1389, c.494-498.

MILITARY RELATIONS BETWEEN ROMANIA AND BULGARIA AT THE MIDDLE OF 60`s

After Emil Bodnăraș was appointed minister of National Defense at the end of 1947 the Romanian communists rapidly got rid of all military officers devoted to ancient regime. During the fifth and sixth decades the representatives of the new power cynically replaced by tortionary measures, all the pensions and compensations promised to these people. Following the departure of the Soviet troops from Romania in 1958, Gheorghe Gheorghiu Dej and Comp. decorated the façade of the regime with flowers and benevolent declarations, while behind this curtain the bars of prisons remained unchanged. Step by step, Dej's policy contradicted Kremlin views and this fact was reflected even within Armed Forces rows. The article reveals some misunderstandings between Romanian and Soviet military during an exercise performed at Black Sea shore (8-11 March 1965).

Articol publicat în „Revista de Istorie Militară” nr. 3 (67)/2001, p. 16-23.